

ارائه مدل کیفی سیاست پژوهی آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی

سیده نسیمه ابراهیم نژاد ذغالچالی: دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
سعید صفاریان همدانی: استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران (* نویسنده مسئول) snhrm3000@yahoo.com
مریم تقوایی یزدی: استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

سیاست پژوهی،
سیاست گذاری آموزشی،
دانشگاه

زمینه و هدف: دانشگاه به عنوان مرکزی آموزشی، نیاز به نیروهای متخصص، آموزش دیده و دلسوز دارد تا اهداف دانشگاه را به سرانجام برساند. تحقیق حاضر با هدف ارائه مدل کیفی سیاست پژوهی آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی انجام شده است. **روش کار:** این پژوهش از نوع اکتشافی بود که در بخش کیفی تحلیل مضمون و در بخش کمی توصیفی-پیمایشی بود. جامعه مورد مطالعه در بخش کیفی شامل خبرگان دانشگاهی (اعضای هیئت علمی) و سازمانی (مسئولین دانشگاه‌های آزاد اسلامی) و در بخش کمی شامل کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های استان مازندران بود. حجم نمونه در بخش کیفی ۱۲ مصاحبه شونده با توجه به اصل اشباع و روش نمونه‌گیری هدفمند و در بخش کمی ۲۴۲ نفر بر اساس محاسبه حجم نمونه در معادلات ساختاری و روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته و در بخش کمی پرسشنامه محقق ساخته ۶۲ گویه‌ای برگرفته از مبانی نظری، پیشینه پژوهش و مصاحبه با خبرگان بود. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی کدگذاری نظری (باز، محوری و انتخابی) و در بخش کمی شامل مدلسازی معادلات ساختاری و تحلیل عاملی تأییدی بود.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که متغیر سیاست پژوهی دانشگاهی دارای ۶ بعد سیاست‌های آموزشی، پژوهشی، اجتماعی و فرهنگی، مالی و اداری، بین المللی و محیط زیستی بود و متغیر سیاستگذاری آموزشی شامل ابعاد محتوای آموزش، کیفیت آموزش، مالی و بودجه، نظارت و ارزیابی، سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و زبانی بود. نتایج مبین این مسئله بود که بین متغیر سیاست پژوهی دانشگاهی و سیاستگذاری آموزشی، بر حسب مقادیر R^2 رابطه علی و همبستگی با مقدار $0/473$ و مقدار ضریب مسیر برابر $0/560$ وجود دارد و در حدود ۵۶ درصد از مولفه‌ها و ابعاد سیاستگذاری آموزشی توسط مولفه‌ها و ابعاد سیاست پژوهی دانشگاهی تعیین می‌شوند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی با توجه به نتایج مطالعه می‌توان نشان داد ارائه مدل کیفی سیاست پژوهی آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌تواند در آموزش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Ebrahimnezhad Zoghalchali SN, Safarian Hamedani S, Taghvaie Yazdi M. Presenting a Qualitative Model of Educational Research Policy in Universities of Medical Sciences. Razi J Med Sci. 2024(17 Apr);31.11.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 4.0 صورت گرفته است.

Presenting a Qualitative Model of Educational Research Policy in Universities of Medical Sciences

Seyede Nasibeh Ebrahimnezhad Zoghalchali: PhD Student in Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

Saed Safarian Hamedani: Assistant Professor, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran (* Corresponding Author) snhrm3000@yahoo.com

Maryam Taghvaie Yazdi: Faculty member, Department of Higher Education Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

Abstract

Background & Aims: Educational planning is a series of overlapping and irregular stages in which various people and organizations are involved with diverse views, politically and technically. These steps include processes in which content and issues are analyzed, policies are identified and then implemented, re-evaluated, and redesigned. Based on this trend, a complete analysis of the education sector will require an understanding of the flow of educational policy, meaning "how" and "when" educational development will take place. Since the policy-making process is an important element in educational planning, it is important to clarify the concepts of "policy" and "policy-making". Policy is an explicit or implicit group or individual decision that provides a set of guidelines to guide future decisions, initiate or delay an action, or provide executive guidance on previous decisions. Policymaking is the first step in a planning cycle, and planners must conduct a dynamic assessment of how policies are set before they can effectively design the implementation and evaluation of a process. For educational policy-making in university units, the analysis of educational policies is done in several stages, achieving educational opportunities, equality in the distribution of educational services, the structure of the educational system, internal efficiency, and external efficiency of institutional arrangements for department management. Of course, evaluating the existing situation without evaluating the forces against and against change, when policy changes become necessary, is an incomplete analysis. Also, this evaluation should include the chance of success of various policies and strategies that should be used to implement and advance these policies. The fact is that in today's world, where we are witnessing tremendous changes and developments in various fields, the environment is facing a lot of turbulence and uncertainty, and the competition has become very intense. To achieve success in the field of competition, university systems must use a type of planning that is forward-looking and environmentally oriented, so that while identifying environmental factors and developments, in a long-term time horizon, their impact on the university and how to interact Determine it with them. Research policy is the same as strategic planning which, by examining the external and internal environment of the university, identifies environmental opportunities and threats and internal strengths and weaknesses, and sets long-term goals for the university keeping in mind the mission of the organization. To achieve these goals, from among the strategic options, he chooses strategies that rely on the strengths and eliminate the weaknesses, use the opportunitiesworthily, and avoid the threats. If it is implemented correctly, it will make the university successful in the field of competition. For educational policy-making, one should resort to different solutions. One of the solutions that has been receiving the attention of passers-by policy for several years is policy research. Policy research is the use of practical and scientific research in policy-making, with the use of this method, social issues are identified, sensitive information is collected, concepts and hypotheses are created, and more importantly, All research is recognized by policymakers. Policy research is closely related to agenda setting and its results are very useful for the development of public policies. Policy studies study the policy-making process. Political research is mainly carried out by political science specialists who are interested in the process of adopting policies and the effects of policies. Political research is effective in policy-making. The process of policy research is made up of four dimensions: identifying problems and identifying issues, understanding the main issues, supporting the program of

Keywords

Political Research,
Educational Policy,
University

Received: 28/10/2023

Published: 17/04/2024

selective measures, and evaluating the effect and control process. Considering the importance of educational policy-making in today's world and the consequences of this type of policy-making, the present study studied the process of policy research in educational policy-making in the university units of Mazandaran province. The current research aims to provide a model for the qualitative model of educational research policy in universities of medical sciences.

Methods: This research was of an exploratory type: thematic analysis in the qualitative part and a descriptive survey in the quantitative part. In the qualitative section, the studied population included academic (faculty members) and organizational (Islamic Azad universities) experts. The quantitative section included all academic faculty members of universities in Mazandaran province. The sample size in the qualitative part was 12 interviewees according to the saturation principle and the purposeful sampling method. In the quantitative part, 242 people were selected based on the calculation of the sample size in structural equations and the stepwise cluster random sampling method. The data collection tool was semi-structured interviews in the qualitative part and a researcher-made questionnaire with 62 items taken from the theoretical foundations, research background, and interviews with experts in the quantitative part. The method of data analysis in the qualitative part was theoretical coding (open, central, and selective) and in the quantitative part, it included structural equation modeling and confirmatory factor analysis.

Results: The results showed that the university research policy variable had 6 dimensions educational, research, social and cultural, financial and administrative, international and environmental policies, and the educational policy variable included the dimensions of education content, education quality, finance, and budget. Monitoring and evaluation were political, social, cultural, and linguistic. The results showed that there is a causal and correlational relationship between the variable of university research policy and educational policy in terms of R2 values with a value of 0.473 and a path coefficient value of 0.560 and about 56% of the components and dimensions of educational policy They are determined by the components and dimensions of university policy research.

Conclusion: In general, according to the results of the study, it can be shown that providing a qualitative model of educational research policy in universities of medical sciences can be of special importance in education. In the interpretation of this topic, it should be mentioned that the formulation and implementation of research policies in universities has a direct effect on educational policy and this relationship can be very useful for improving the quality and efficiency of the educational system. This finding can be an important point for university managers and decision-makers. According to this finding, they can formulate university research policies more carefully so that they can implement the most effective educational policies. In addition, this finding can be useful for increasing interaction and cooperation between faculty members and university administrators in the field of policy formulation and implementation. In general, this finding shows that attention to university research policy and its coordination with educational policy can facilitate and accelerate the improvement of the quality and efficiency of the educational system and ultimately lead to the best teaching and learning methods for students and faculty members. According to these results, it can be concluded that paying attention to research policies and formulating appropriate strategies in this field can facilitate and accelerate the improvement of the quality and efficiency of the educational system. Also, by examining this model and the connections between policy research and educational policy, university managers and decision-makers can make better decisions to improve performance and raise the level of education in universities. Finally, these results can contribute to the development and improvement of university policies to lead to the creation of an effective and efficient environment for teaching and learning that contributes to the progress of society and the social and economic development of the country.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Ebrahimnezhad Zoghalchali SN, Safarian Hamedani S, Taghvaie Yazdi M. Presenting a Qualitative Model of Educational Research Policy in Universities of Medical Sciences. *Razi J Med Sci.* 2024(17 Apr);31.11.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

*This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.

مقدمه

در جوامع دانش بنیان و رقابتی کنونی، نظام آموزشی مانند ستون نظام‌های اجتماعی و کانون و محور اصلی تحرک، پویایی و توسعه‌ی ملی به شمار می‌آیند (۱). پایه‌ی توسعه یافتگی در هر کشور در دوره‌های آموزشی گذارده می‌شود. نظام آموزشی تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد. یکی از این عوامل، نظام سیاسی حاکم است (۲). نظام سیاسی از طریق فرایند سیاست گذاری باید آموزش‌ها را به گنجینه روش‌هایی تبدیل کند که فراگیران را از ماده‌ی خام انسانی مبدل به انسان‌های پرورش یافته و دارای فرهنگ مشارکت فعال، آگاهانه، علمی، انسانی در امور جامعه گرداند. توسعه ملی در هر کشوری بر این ستون پایه‌گذاری می‌شود (۳). تربیت، که موضوع مهم و سازمان یافته و مبتنی بر پرورش و آماده ساختن افراد برای ایفای نقش‌های شهروندی و همکاری مدنی است، باید به کارکردهای سیاست‌گذاری در دولت توجه ویژه داشته باشد. همچنین، سیاست‌گذاری آموزشی بدین جهت دارای اهمیت و درخور توجه پژوهش‌گران و تحلیل‌گران دانسته شده است که نوع سیاست‌ها، تصمیمات و کنش‌هایی که نهاد دولت در این عرصه اتخاذ می‌کند در میزان توفیق نظام آموزش در نیل به اهداف پیش‌بینی شده، ارائه‌ی آموزش با کیفیت و تربیت صحیح فراگیران بسیار مؤثر است (۴). برنامه‌ریزی آموزشی، مجموعه‌ای از مراحل متداخل و نامنظم است که در آن افراد و سازمان‌های گوناگون، با دیدگاه‌های متنوع، از نظر سیاسی و فنی، درگیر هستند. این مراحل شامل فرآیندهایی که در آن‌ها، مطالب و مسائل تحلیل می‌شوند، سیاست‌ها مشخص شده و سپس اجرا، ارزیابی دوباره و طراحی مجدد می‌گردند، می‌باشد (۵). بر اساس این روند، یک تحلیل کامل از بخش آموزش، مستلزم درک جریان سیاست‌گذاری آموزشی، به معنی این که "چگونه" و "چه موقع" توسعه آموزشی انجام شود، خواهد بود. از آنجا که فرآیند سیاست‌گذاری، یک عنصر مهم در برنامه‌ریزی آموزشی است، تبیین مفاهیم "سیاست" و "سیاست‌گذاری" اهمیت دارد. سیاست، تصمیم گروهی یا انفرادی آشکار یا غیرآشکاری است که مجموعه‌ای از رهنمودها برای هدایت تصمیمات آینده، شروع یا کند نمودن یک اقدام، یا راهنمایی اجرایی در

مورد تصمیمات قبلی را فراهم می‌آورد. سیاست‌گذاری، گام اول یک چرخه برنامه‌ریزی است و برنامه‌ریزان قبل از آن که اجرا و ارزیابی یک فرآیند را به طور اثربخش طراحی کنند، باید یک ارزیابی پویا از چگونگی تنظیم سیاست‌ها، به عمل آورند (۶). برای سیاست‌گذاری آموزشی در واحدهای دانشگاهی، تحلیل سیاست‌های آموزشی در چند مرحله انجام می‌پذیرد، دستیابی به فرصت‌های آموزشی، برابری در توزیع خدمات آموزشی، ساختار نظام آموزشی، کارایی داخلی، کارایی خارجی ترتیبات نهادی برای مدیریت بخش. البته ارزیابی از وضعیت موجود، بدون ارزیابی نمودن نیروهای له و علیه تغییر، در هنگامی که تغییرات سیاستی ضرورت می‌یابند، تحلیلی ناقص است. همچنین این ارزیابی باید شانس موفقیت انواع سیاست‌ها و راهبردهایی را که باید برای اجرا و پیشبرد این سیاست‌ها مورد استفاده قرار گیرند، شامل شود (۷). واقعیت آن است که در دنیای امروز که شاهد تغییر و تحولات شگرف در زمینه‌های مختلف هستیم، محیط با تلاطم و عدم اطمینان بسیاری مواجه است و رقابت شدت زیادی پیدا کرده است. سیستم‌های دانشگاهی در راستای کسب موفقیت در میدان رقابت باید از نوعی برنامه‌ریزی بهره گیرند که آینده‌نگر و محیط‌گرا باشد به طوری که ضمن شناسایی عوامل و تحولات محیطی، در یک افق زمانی بلندمدت تأثیر آنها را بردانشگاه و نحوه تعامل آن با آنها را مشخص کند. سیاست پژوهی، در واقع همان برنامه‌ریزی راهبردی است که با بررسی محیط خارجی و داخل دانشگاه، فرصت‌ها و تهدیدهای محیطی و قوت‌ها و ضعف‌های داخلی را شناسایی می‌کند و با در نظر داشتن مأموریت سازمان، اهداف بلندمدت برای دانشگاه تنظیم می‌کند و برای دستیابی به این اهداف، از بین گزینه‌های راهبردی اقدام به انتخاب راهبردهایی می‌کند که با تکیه بر قوت‌ها و رفع ضعف‌ها، از فرصت‌های پیش آمده به نحو شایسته استفاده کرده و از تهدیدها پرهیز کند تا در صورت اجرای صحیح باعث موفقیت دانشگاه در میدان رقابت شود (۸). برای سیاست‌گذاری آموزشی باید به راهکارهای مختلف توسل جست. یکی از راهکارهایی که چند سالی است مورد توجه خط مشی گذاران قرار گرفته است، سیاست پژوهی است. سیاست

مازندران بود. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری غیر تصادفی از نوع هدفمند برای انتخاب مصاحبه‌شونده‌ها استفاده شد که به تعداد ۱۹ نفر بود. حجم نمونه آماری در بخش کمی، با در نظر گرفتن تعداد پارامترهای برآورد شده در مدل ۲۵۲ عضو هیئت علمی در دانشگاه‌های استان مازندران بود که پرسشنامه در میان این افراد توزیع شد که ۱۰ پرسشنامه به دلیل ناقص بودن کنار گذاشته شد و عملیات آماری بر روی ۲۴۲ آزمودنی صورت گرفت. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این پژوهش به دلیل پراکندگی جغرافیایی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های دانشگاه‌ها در استان مازندران تصادفی خوشه‌ای مرحله‌ای بود. بدین صورت که از بین دانشگاه‌های مازندران، تعداد ۴ دانشگاه، از هر دانشگاه سه دانشکده؛ از هر دانشکده سه رشته به طور تصادفی انتخاب شد و در نهایت پرسشنامه بین ۷ عضو هیئت علمی در هر رشته توزیع شد.

برای گردآوری داده‌ها در بخش کیفی این پژوهش از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته استفاده شد. مرحله کمی پژوهش شامل دو پرسشنامه محقق ساخته سیاست پژوهی و سیاستگذاری آموزشی و پرسشنامه استاندارد سنجش اعتبار مدل بود.

پرسشنامه محقق ساخته سیاست پژوهی: پرسشنامه سیاست پژوهی شامل ۷۴ گویه با طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت بود که با مرور مبانی نظری، پیشینه پژوهش و نیز نتایج مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته (با کدگذاری باز و محوری)، تدوین شده است. سازه سیاست پژوهی دانشگاهی شامل ابعاد سیاست‌های آموزشی (۱۵ گویه)، سیاست‌های پژوهشی (۱۳ گویه)، سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی (۱۰ گویه)، سیاست‌های مالی و اداری (۱۳ گویه)، سیاست‌های بین‌المللی (۱۲ گویه)، سیاست‌های محیط زیستی (۱۱ گویه) بود.

پرسشنامه محقق ساخته سیاستگذاری آموزشی: پرسشنامه سیاستگذاری آموزشی شامل ۷۲ گویه با طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت بود که با مرور مبانی نظری، پیشینه پژوهش و نیز نتایج مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته (با کدگذاری باز و محوری)، تدوین شده است. سازه سیاستگذاری آموزشی شامل محتوای آموزش (۱۰ گویه)، کیفیت آموزش (۱۱ گویه)، مالی و بودجه (۱۵ گویه)، نظارت و ارزیابی (۱۲ گویه)، سیاسی

پژوهی در واقع، بکارگیری پژوهش‌های عملی و علمی در سیاست‌گذاری است که با استفاده از این روش مسائل اجتماعی شناسایی می‌شوند، اطلاعات حساس جمع‌آوری می‌شود، مفاهیم و فرضیه‌های ایجاد می‌شود و مهمتر از همه پژوهش نزد سیاست‌گذاران اعتبار پیدا می‌کند (۹). سیاست پژوهی ارتباط وثیقی با تنظیم دستور کار دارد و نتایج آن برای توسعه سیاست‌های عمومی بسیار سودمند است. سیاست پژوهی به مطالعه فرایند سیاست‌گذاری می‌پردازد. سیاست پژوهی عمدتاً به وسیله آن دسته از متخصصان علوم سیاسی صورت می‌گیرد، که علاقمند به فرایند اتخاذ سیاست و اثرات سیاست‌ها می‌باشند (۱۰). سیاست پژوهی در سیاست‌گذاری تأثیر گذار است (۱۱). روند سیاست پژوهی از چهار بعد، تشخیص مشکلات و شناسایی مسائل، درک مسائل اصلی، پشتیبانی از برنامه اقدامات انتخابی و اثر ارزیابی و فرآیند کنترل تشکیل شده است (۱۲). پژوهش حاضر، با توجه به اهمیت سیاست‌گذاری آموزشی در دنیای امروز و پیامدهایی که این نوع سیاست‌گذاری در پی دارد، به مطالعه فرایند سیاست‌گذاری پژوهی در سیاستگذاری آموزشی در واحدهای دانشگاهی استان مازندران پرداخت. پژوهش حاضر قصد دارد چه‌الگویی برای ارائه مدل کیفی سیاست پژوهی آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌توان ارائه داد

روش کار

با توجه به اینکه هدف پژوهش حاضر ارائه مدل سیاست پژوهی به منظور سیاست‌گذاری آموزشی بود، روش پژوهش برحسب هدف، بنیادی-کاربردی برحسب نوع داده، آمیخته (کیفی-کمی) از نوع اکتشافی برحسب زمان گردآوری داده، مقطعی و برحسب روش گردآوری داده‌ها و یا ماهیت و روش پژوهش، در بخش کیفی تحلیل مضمون و در بخش کمی توصیفی-پیمایشی بود. مطالعه حاضر با کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1402.237 در کمیسیون کد اخلاق دانشگاه آزاد ساری به تصویب رسید. جامعه آماری در بخش کیفی شامل اساتید دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحدهای مازندران که در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ مشغول به فعالیت بودند بود و در بخش کمی شامل کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های استان

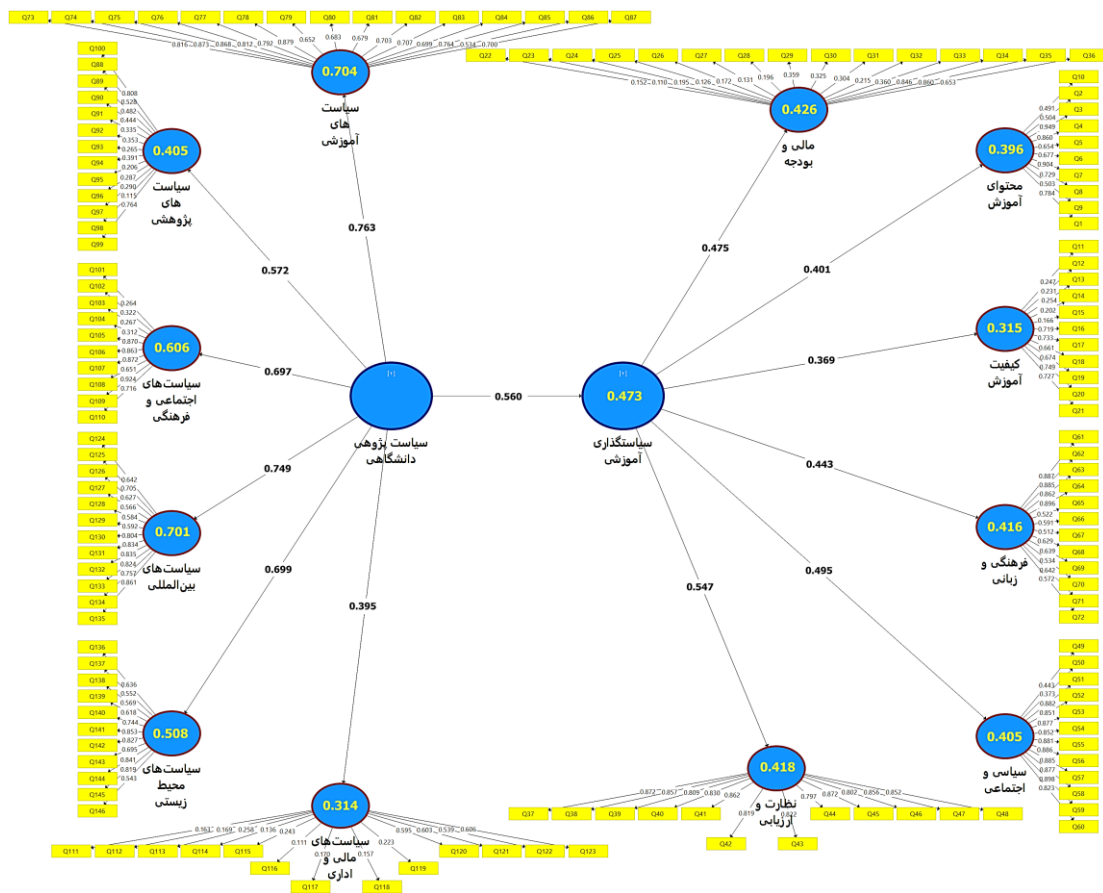
پیرسون، آزمون تی تک نمونه‌ای و تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-v23، SmartPls-v3 بهره گرفته شد.

یافته‌ها

مدل روابط علی میان مؤلفه‌های سیاست پژوهی و مؤلفه‌های سیاست‌گذاری آموزشی در واحدهای دانشگاهی استان مازندران به همراه ارائه الگوی یکپارچه و متعادل براساس روابط بین متغیرها با استفاده از نرم افزار pls محاسبه شد که در نمودارهای ۱، ۲ و جدول ۱ ارائه شده است. مقادیر R^2 نشان دهنده رابطه بین دو متغیر هستند که مقدار آن برابر $0/473$ می‌باشد و مقدار ضریب مسیر بین این دو متغیر نیز برابر $0/560$ می‌باشد که بیانگر میزان ضریب تعیین شاخص‌های متغیر سیاست‌گذاری آموزشی توسط مولفه‌ها و شاخص‌های سیاست پژوهی دانشگاهی است. در میان

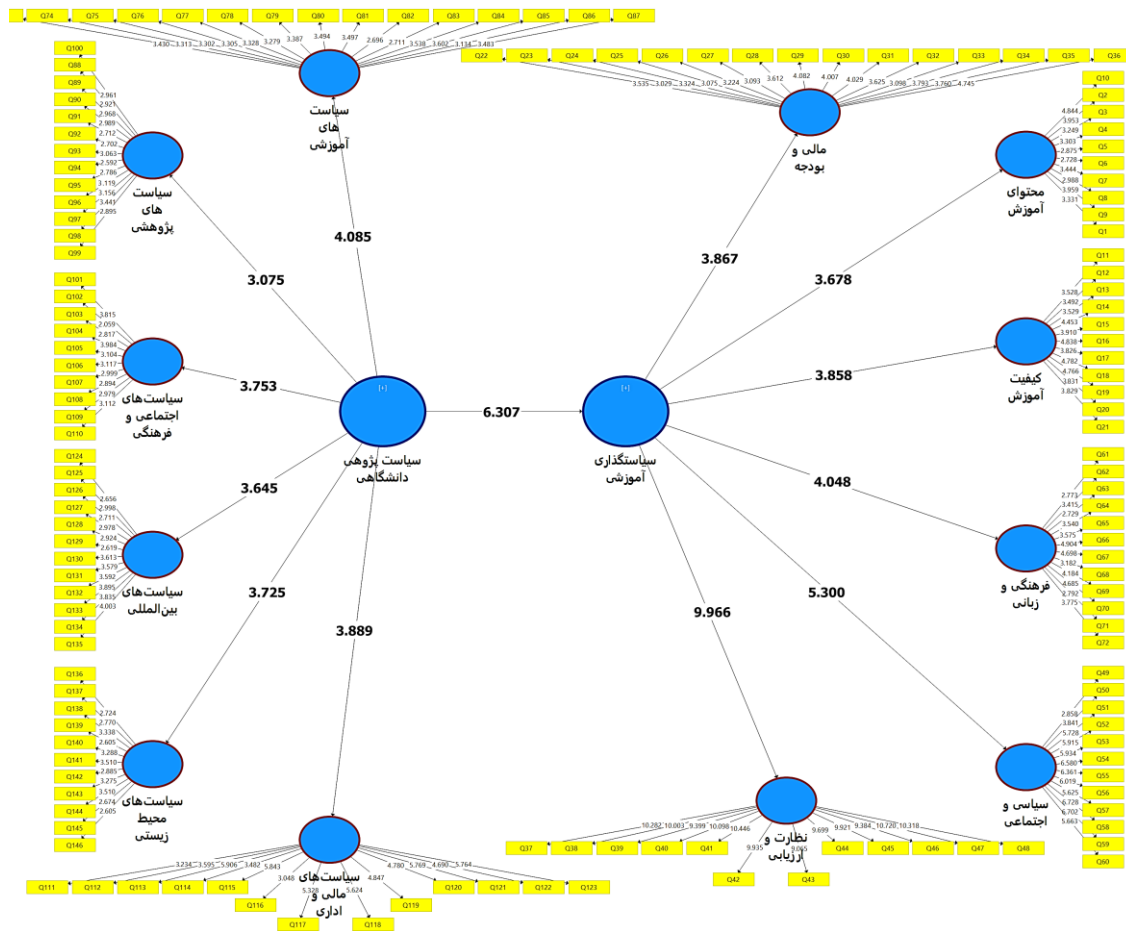
اجتماعی (۱۲ گویه)، فرهنگی و زبانی (۱۲ گویه) بود. پرسشنامه استاندارد سنجش اعتبار مدل: این بخش شامل یک پرسشنامه بسته پاسخ برگرفته از مدل ارائه شده در بخش کیفی بود که به منظور سنجش نظر خبرگان در رابطه با اعتبار مدل (روایی بیرونی) طراحی شد.

برای ارزیابی مدل طراحی شده چهار معیار اصلی در نظر گرفته شد: ۱- تطبیق؛ ۲- قابلیت فهم؛ ۳- قابلیت تعمیم؛ ۴- کنترل؛ بر این اساس مدل نهایی طراحی شده به ۳۰ نفر از خبرگان آشنا به این حوزه برگردانده شد و پرسشنامه‌ای در ابعاد مختلف با شش سوال در مقیاس لیکرت طراحی گردید و از شرکت کنندگان خواسته شد درستی نتایج را مورد بررسی قرار دهند. روش تحلیل داده‌ها در بخش کیفی کدگذاری نظری برگرفته از روش تحلیل مضمون با نرم افزار Maxqda بود. در بخش کمی، از آزمون‌هایی نظیر همبستگی

نمودار ۱- مدل روابط علی میان مؤلفه‌های سیاست پژوهی و مؤلفه‌های سیاست‌گذاری آموزشی در واحدهای دانشگاهی استان مازندران در حالت تخمین استاندارد ضریب مسیر

نمودار ۲- مدل روابط علی میان مؤلفه‌های سیاست پژوهی و مؤلفه‌های سیاست‌گذاری آموزشی در واحدهای دانشگاهی استان مازندران در حالت معنی داری ضریب مسیر

جدول ۱- نتایج حاصل از یافته‌های تحلیل مسیر

متغیرها	SD	سطح معنی داری	آماره t	ضریب استاندارد
تأثیر سیاست پژوهی دانشگاهی بر سیاست‌گذاری آموزشی	۰/۰۳۴	۰/۰۰۰	۶/۳۰۷	۰/۵۶۰

با توجه به نمودار ۱ و ۲ و نتایج تحلیل مسیر مندرج در جدول ۱، بین متغیر مکنون برون‌زا (سیاست پژوهی دانشگاهی) با متغیر مکنون درون‌زا (سیاست‌گذاری آموزشی)، براساس ضرایب مسیر، بار عاملی ۰/۳۶۲ برقرار است، همچنین به دلیل اینکه مقدار t-value (۶/۳۰۷) در خارج بازه (۲/۵۸ و ۲/۵۸) قرار دارد، لذا تأثیر سیاست پژوهی دانشگاهی بر سیاست‌گذاری آموزشی در سطح ۰/۹۹ معنی‌دار شده است. با نگاهی به مقادیر آماره t مولفه‌های هر دو متغیر در می‌یابیم که بین همه مولفه‌های متغیرها نیز این رابطه معنادار است. در میان مولفه‌های متغیر سیاست پژوهی دانشگاهی

ابعاد و مولفه‌ها و شاخص‌های این دو متغیر بالاترین ضریب به مولفه سیاست‌های آموزشی و سیاست‌های بین‌المللی به ترتیب با ضرایب مسیر ۰/۷۶۳ و ۰/۷۴۹ مربوط می‌شود که میزان R^2 آنها نیز برابر ۰/۷۰۴ و ۰/۷۰۱ است و بالاترین مقدار در میان همه ابعاد و مولفه‌های این دو متغیر است. حال با توجه به این مقادیر ضریب مسیر و R^2 نمی‌توان گفت که آیا این رابطه با معناست یا خیر. برای این امر لازم است تا مقادیر آماره t بین مولفه‌های متغیرها و بین دو متغیر بررسی شود که در جدول شماره ۱ و نمودار شماره ۲ به آن اشاره شد.

جدول ۲- نتایج حاصل از شاخص Q2

مقدار شاخص Q2	متغیر
۰/۱۷۶	سیاست های آموزشی
۰/۲۰۱	سیاست های پژوهشی
	سیاست پژوهی دانشگاهی
۰/۲۶۶	سیاستگذاری آموزشی
۰/۱۹۲	سیاست های اجتماعی و فرهنگی
۰/۲۶۴	سیاست های بین المللی
۰/۱۷۲	سیاست های مالی و اداری
۰/۲۴۳	سیاست های محیط زیستی
۰/۲۴۸	سیاسی و اجتماعی
۰/۱۶۳	فرهنگی و زبانی
۰/۱۵۸	مالی و بودجه
۰/۱۷۲	محتوای آموزش
۰/۲۱۱	نظارت و ارزیابی
۰/۱۸۱	کیفیت آموزش

بالاترین میزان آماره t متعلق به مولفه "سیاست های آموزشی" با مقدار $۴/۰۸۵$ است و پائین ترین مقدار نیز به مولفه "سیاست های پژوهشی" با مقدار $۰/۰۷۵$ مربوط می شود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها در این بخش نشان داده است که روابط بین تاثیر سیاست پژوهی دانشگاهی بر سیاست گذاری آموزشی تأیید شده است و بین کلیه متغیرها همبستگی معنی داری وجود دارد.

همانطور که در جدول شماره ۲ مشخص است و با توجه به سه مقدار $۰/۱۵$ ، $۰/۲۰$ و $۰/۳۵$ که به عنوان قدرت پیش بینی کم، متوسط و قوی در نظر گرفته می شوند، مشاهده می که برازش مدل رابطه بین تاثیر سیاست پژوهی دانشگاهی به منظور سیاست گذاری آموزشی در واحدهای دانشگاهی استان مازندران با مقدار $۰/۲۶۶$ در سطح بالاتر از متوسط قرار دارد و حاکی از برازش نسبتاً قوی برای رابطه بین سیاست پژوهی دانشگاهی و سیاستگذاری آموزشی است و می توان اینگونه نتیجه گرفت که قدرت پیش بینی مدل در سازه نهایی از برازش ساختاری بالاتر از سطح متوسط برخوردار است.

بحث

نتایج نشان می دهند که سیاست پژوهی دانشگاهی تأثیر قابل توجهی بر سیاست گذاری آموزشی دارد. این

امر نشان می دهد که سیاست ها، استراتژی ها و اهدافی که توسط مدیران و سیاست گذاران دانشگاهی تدوین می شوند، به طور مستقیم یا غیرمستقیم از سیاست پژوهی تأثیر می پذیرند. نتایج می توانند نشان دهنده تأثیر مستقیم سیاست پژوهی بر کیفیت و اثربخشی فرآیندهای آموزشی در دانشگاه ها باشد. بهبود سیاست ها و استراتژی های دانشگاهی می تواند بهبودات چشمگیری در کیفیت آموزش و یادگیری دانشجویان به همراه داشته باشد. یافته های حاصل در مقایسه با یافته های پژوهشی هیات (Hayat) و همکاران (۲۰۲۰) (۱۳)، استید (Stead) و همکاران (۲۰۱۰) (۱۴) نتایج یکسانی داشته است. در تفسیر این مبحث باید عنوان کرد که تدوین و اجرای سیاست های پژوهشی در دانشگاه ها تأثیر مستقیمی بر سیاست گذاری آموزشی دارد و این ارتباط می تواند برای بهبود کیفیت و کارایی سیستم آموزشی بسیار مفید باشد (۱۵). این یافته می تواند برای مدیران و تصمیم گیران دانشگاهی نکته مهمی باشد. آنها می توانند با توجه به این یافته، سیاست های پژوهشی دانشگاه را با دقت بیشتری تدوین کنند تا بتوانند اثربخش ترین سیاست های آموزشی را اجرا کنند. علاوه بر این، این یافته می تواند برای افزایش تعامل و همکاری بین اعضای هیئت علمی و مدیران دانشگاهی در زمینه تدوین و اجرای سیاست ها مفید باشد. به طور کلی، این یافته نشان می دهد که توجه به سیاست پژوهی دانشگاهی و هماهنگی آن با سیاستگذاری آموزشی می تواند بهبود کیفیت و کارایی سیستم آموزشی را تسهیل و تسریع کند و در نهایت به بهترین سوبه های تدریس و یادگیری برای دانشجویان و اعضای هیئت علمی منجر شود (۵). با توجه به این نتایج، می توان نتیجه گرفت که توجه به سیاست های پژوهشی و تدوین استراتژی های مناسب در این زمینه می تواند بهبود کیفیت و کارایی سیستم آموزشی را تسهیل و تسریع کند. همچنین، مدیران و تصمیم گیران دانشگاهی با بررسی این مدل و ارتباطات بین سیاست پژوهی و سیاستگذاری آموزشی می توانند تصمیمات بهتری برای بهبود عملکرد و ارتقاء سطح آموزش در دانشگاه ها اتخاذ کنند. در نهایت، این نتایج می توانند به توسعه و بهبود سیاست های دانشگاهی کمک کنند تا منجر به ایجاد محیطی موثر و کارآمد برای آموزش و

Extracurricular Engagement on Leadership Development. *Am J Pharm Educ.* 2019;83(2):6535.

11. Janke KK, Nelson MH, Bzowycyk AS, Fuentes DG, Rosenberg E, DiCenzo R. Deliberate Integration of Student Leadership Development in Doctor of Pharmacy Programs. *Am J Pharm Educ.* 2016;80(1):2.

12. Afeli SA. Academic accommodation strategies for pharmacy students with learning disabilities: What else can be done? *Curr Pharm Teach Learn.* 2019;11(8):751-756.

13. Hayat AA, Kojuri J, Amini M. Academic procrastination of medical students: The role of Internet addiction. *J Adv Med Educ Prof.* 2020;8(2):83.

14. Stead R, Shanahan MJ, Neufeld RW. "I'll go to therapy, eventually": Procrastination, stress and mental health. *Pers Individ Dif.* 2010;49(3):175-80.

15. Matteucci MC, Soncini A. Self-efficacy and psychological well-being in a sample of Italian university students with and without Specific Learning Disorder. *Res Dev Disabil.* 2021 Mar;110:103858.

یادگیری شود که باعث پیشرفت جامعه و توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور می‌شود.

نتیجه‌گیری

به طور کلی با توجه به نتایج مطالعه می‌توان نشان داد ارائه مدل کیفی سیاست پژوهی آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌تواند در آموزش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد.

References

1. Guo J, Meng D, Ma X, Zhu L, Yang L, Mu L. The impact of bedtime procrastination on depression symptoms in Chinese medical students. *Sleep Breath.* 2020;24:1247-55.

2. Stegers-Jager KM, Cohen-Schotanus J, Themmen AP. Motivation, learning strategies, participation and medical school performance. *Med Educ.* 2012;46(7):678-88.

3. Tao X, Hanif H, Ahmed HH, Ebrahim NA. Bibliometric Analysis and Visualization of Academic Procrastination. *Front Psychol.* 2021;12:722332.

4. Grunschel C, Patrzek J, Fries S. Exploring reasons and consequences of academic procrastination: An interview study. *Eur J Investig Health Psychol Educ.* 2013;28(3):841-61.

5. Svartdal F, Dahl TI, Gamst-Klaussen T, Koppenborg M, Klingsieck KB. How Study Environments Foster Academic Procrastination: Overview and Recommendations. *Front Psychol.* 2020;11:540910.

6. Kármén D, Kinga S, Edit M, Susana F, Kinga KJ, Réka J. Associations between academic performance, academic attitudes, and procrastination in a sample of undergraduate students attending different educational forms. *Procedia Soc Behav Sci.* 2015;187:45-9.

7. Klassen RM, Klassen JRL. Self-efficacy beliefs of medical students: a critical review. *Perspect Med Educ.* 2018;7(2):76-82.

8. Unda-López A, Osejo-Taco G, Vinuesa-Cabezas A, Paz C, Hidalgo-Andrade P. Procrastination during the COVID-19 Pandemic: A Scoping Review. *Behav Sci (Basel).* 2022;12(2):38.

9. Kim SY, Fernandez S. Employee empowerment and turnover intention in the US federal bureaucracy. *Am Rev Public Adm.* 2014;47(1):4-22.

10. Tucci M, Tong K, Chia K, DiVall M. Curricular and Co-curricular Coverage of Leadership Competencies and the Influence of